

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №2/ზ-33--18

31 ოქტომბერი, 2018

წელი

ქ.

ქუთაისი

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო
სამოქალაქო საქმეთა პალატა

თავმჯდომარე (მომხსენებელი) - ლაურა მიქავა
მოსამართლეები - თამარ სვანიძე
ირმა პერანიძე

სხდომის მდივანი - მირანდა ირემაძე

აპელანტები (მოპასუხეები) - გ--ა ა-----ია, ლ--ა კ-----ა, ლ--ა ა-----
ია, ნ--ი გ-----ია, ნ----ან ა-----ია
მ----ო ჩ----ე, თ---- ფ-----ია

წარმომადგენელი -

მოწინააღმდეგე მხარე - სს „ს----- ს----- ე-----ა“
(მოსარჩელე) სა----- ს-----ე
-

წარმომადგენელი

დავის საგანი - აუცილებელი გზით სარგებლობის უფლების დადგენა

გასაჩივრებული - ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2018
გადაწყვეტილება წლის 02 მარტის გადაწყვეტილება

1. აპე--ანტის მოთხოვნა: გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და
ახალი გადაწყვეტილებით სარჩე--ის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

2. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი

- სს „ს----- ს----- ე-----ა“-ს სარჩე—ი დაკმაყოფილდა;
- ე-----ი ხაზის მშენებლობის მიზნით, ნება დაერთო სს „ს----- ს----- ე-----ა“-ს ისარგებლოს მოპასუხეების თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (საკადასტრო კოდი №--.1-.3-.1--) აუცილებე—ი გზით სარჩელზე თანდართული სიტუაციური გეგმის (იხ. პირვე—ი ტომი, ს.ფ. 33) შესაბამისად;
- მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ სარჩე—ზე და სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ შუამდგომლობაზე გადახდილი ს----- ბაჟის, ჯამში 170 ლარის ანაზღაურება;
- მოსარჩე—ეს ს----- ბიუჯეტიდან დაუბრუნდა 05/07/2017 წე—ს სარჩე—ზე №1499258962 საგადასახადო დავალებით გადახდილი ს----- ბაჟის თანხიდან - 3900 ლარიდან 3880 ლარი, რომლებიც ჩაირიცხა შემდეგ რეკვიზიტებზე: სს „თიბისი ბანკი“, სახაზინო კოდი: 300813-50, ბანკის კოდი: TRESGE22;

დასკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.1. მოპასუხეების გ--ა ა-----იას, ლ-----ე ა-----იას, ლ---ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას და ნ---ანი ა-----იას საკუთრებაშია წ-----იხის მუნიციპალიტეტის ს----- ჭ-----ი, მე-3 ქუჩა, №55-ში მდებარე, საჯარო რეესტრში დაზუსტებული სახით რეგისტრირებული 1-500 კვ.მ სასოფლო-სამეურნეო (საკარმიდამო) დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, მასზედ მდებარე შენობა ნაგებობით - საცხოვრებე—ი სახლით (უძრავი ქონების საკადასტრო კოდი №--.1-.3-.1--);

2.2. წ-----იხის რაიონის ს----- ჭ-----ი მოპასუხეების მეზობე—ი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეა მოსარჩე—ე სს „ს----- ს----- ე-----ა“;

2.3. ს-----ა და ე----- რ----- და გ----- ბანკს (---- შორის 2013 წლის 25 ოქტომბერს გაფორმებულია სასესხო ხე—შეკრულება (საოპერაციო ნომერი 4----), რომლითაც განისაზღვრა, რომ მსესხებე—ი - საქართვეო—აპირებს სესხის აღებას 22 145, 000 ევროს ოდენობით პროექტის განსახორციელებლად, რაც გულისხმობს ე-----ი ხაზის მშენებლობას საქართვეო—ში კავკასიონის გ-----ი ხაზიდან ჯ-----ის ქვესადგურამდე და ჯ-----ის ქვესადგურსა და ხ-----ას ქვესადგურს შორის. ამავე ხელშეკრულებით, პროექტის განმახორციელებლად დასახელდა სს „ს----- ს----- ე-----ა“;

2.4. „ს-----ა და ე----- რ----- და გ----- ბანკს (---- შორის 2013 წლის 25 ოქტომბერს გაფორმებული სასესხო ხე—შეკრულებით

გათვალისწინებული „ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზის“ მშენებლობის პროექტის 220 კვ ეგზ-ის პირვე-ი (0 კმ - 20 კმ), მესამე (40 კმ - 60 კმ) და 500 კვ ეგზ-ის მეოთხე (0 კმ - 8 კმ) სექციების განხორციელებასთან დაკავშირებით გასატარებე-ი ღონისძიებების შესახებ” ს----- მთავრობის 2016 წლის 18 იანვრის №61 განკარგულებით, ცნობად იქნა მიღებული ს----- ენერგეტიკის სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია ს-----ა და ე----- რ----- და გ----- ბანკს (---- შორის გაფორმებული სასესხო ხე-შეკრულების („ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზი“) ფარგლებში (რატიფიცირებულია ს----- პარლამენტის 2013 წლის 11 დ----- №1----ის დადგენილებით) ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის ზემოქმედების არეალში მოქცეულ მოსახლეობასა და მიწის ნაკვეთებთან დაკავშირებით განსახორციელებე-ი ღონისძიებების შესახებ, რომე-იც ასახულია E---თან შეთანხმებულ განსახლების პოლიტიკის ჩარჩოდოკუმენტში;

2.5. იმავე განკარგულების მე-3 პუნქტით, სს „ს----- ს----- ე----- ას“ E---თან შეთანხმებული განსახლების პოლიტიკის ჩარჩოდოკუმენტისა და განსახლების სამოქმედო გეგმების შესაბამისად დაევალა:

ა) მოახდინოს ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის ფარგლებში 220 კვ ო-----ა ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის პირვე-ი (0 კმ - 20 კმ), მესამე (40 კმ - 60 კმ) და 500 კვ ო-----ა ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის მეოთხე (0 კმ - 8 კმ) სექციების ზემოქმედების არეალში მოხვედრილი მოსახლეობისგან პროექტის მიზნებისთვის საჭირო მიწის ნაკვეთების, მასზე დამაგრებული შენობა-ნაგებობების (ქონების) სარეგისტრაციო თანხის ანაზღაურება, საჭირო მიწის ნაკვეთებისა და ქონების გამოსყიდვა და სხვა სახის კომპენსაციის გაცემა;

ბ) უზრუნვე-ყოს ასაშენებე-ი ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული, ანძის პოლიგონების განთავსებისათვის საჭირო, ს-----, ხ---ის, ზუგდიდისა და წ-----იხის მუნიციპალიტეტების საკუთრებად რეგისტრირებული ან/და დასარეგისტრირებე-ი ქონების იდენტიფიცირება, დასარეგისტრირებე-ი ქონების რეგისტრაციისათვის საჭირო შესაბამისი დოკუმენტაციის მომზადება და აღნიშნულ ქონებაზე საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მიზნით ამ დოკუმენტაციის სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსათვის საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მოთხოვნის უფლებამოსილების მქონე უწყებისათვის წარდგენა;

2.6. 2015 წლის 10 თებერვალს სს „ს----- ს----- ე-----ასა“ (პროექტის მფლობე-ი) და შპს „ე-----სს“ შორის გაფორმდა №---7-1---0-- დავალების ხე-შეკრულება, რომლითაც ჯ---ი-ბ---ას ე-----ი ხაზის

მშენებლობის პროექტის განმახორციელებლად სს „ს----- ს----- ე-----
-----ის“ მიერ განისაზღვრა შპს „ე-----სი“;

2.7. დადგენილია, რომ ჯ----ი-ხ----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტი წარმოადგენს ს-----ებრივი მნიშვნელობის მქონე პროექტს, ს-----
----- ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 3- დ----- №--- ბრძანებით დამტკიცებული „ს----- გ-----ი ქსე-ის გ----- ა----- გეგმის“ შემადგენე— ნაწილს. პროექტი ხე—ს უწყობს ენერგეტიკული ქსე-ის მდგრადობას და ქვეყნის საექსპერტო პოტენციალის ზრდას;

2.8. პროექტის მშენებლობის არეალში (ე-----ი ხაზის დერეფანში) მოქცეულია მოპასუხეების საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი, საკადასტრო კოდით №--.1-.3-.1--;

2.9. მოსარჩე—ემ მიმართა პროექტის მოქმედების არე—აში განთავსებული უძრავი ქონების მესაკუთრეებს და მათთან შეთანხმების მიღწევით დადო ცალკეულ პირთა საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთების სარგებლობის მიზნით სერვიტუტის ხე—შეკრულებები;

2.10. პროექტის განხორციელებისათვის, 500 კვ. საჰაერო ე-----ი ხაზის გასაყვანად, აუცილებე—ი გახდა ასევე მოპასუხეების კუთვნილი და პროექტის ზემოქმედების არეალში მდებარე უძრავი ქონებით (საკადასტრო კოდი №--.1-.3-.1--) სარგებლობა, თუმცა მათთან შეთანხმება ვერ შედგა;

2.11. სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსახილვე— შემთხვევაში, მოსარჩე—ე მხარემ შეძლო სარჩე—ის დასაბუთება. საქმეში არსებული მტკიცებულებებით, მათ შორის, №----- ექსპერტის დასკვნით დადგენილია, რომ მოსარჩე—ეს უფლება აქვს მოსთხოვოს მოპასუხეებს თავიანთ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე აუცილებე—ი გზით სარგებლობა, ხოლო მოპასუხე მხარემ ვერ უზრუნვე—ყო მის მიერ შესაგებე—სა და სასამართლო სხდომაზე დაფიქსირებული გარემოებების დამადასტურებე—ი მტკიცებულებების წარმოდგენა. უფრო მეტიც, იგი მიუთითებს მასზედ, რომ პროექტის განხორციე—ებით დაირღვევა მისი ჯანმრთე—ობის უფლება, თუმცა ამ არგუმენტს ეწინააღმდეგება თავად მოპასუხის მიერ წარმოდგენილი №----- ექპერტიზის დასკვნა, რომლითაც დადგენილია, რომ მოსარჩე—ის მიერ უკვე მოწყობილი ორი საძირკვლის და მოპასუხე მხარის მიერ მითითებული მესამე ანძის მიხედვით მოწყობილი საჰაერო ე-----ი ხაზის დაცვითი ზონის საზღვარი დაშორებული იქნება საცხოვრებე— სახლზე 8,57 მეტრით; უკვე მოწყობილი ორი საძირკვე—ის მიხედვით მოწყობილი საჰაერო გ-----ი ხაზის დაცვითი ზონის საზღვარი დაშორებული იქნება საცხოვრებელ სახლზე 41,56 მეტრით;

2.1- რაც შეეხება მოპასუხის მხრიდან საკუთრების უფლების დარღვევაზე

მითითებას, მოსარჩე—ე მხარისაგან მოპასუხეებს განემარტათ, რომ ე-----
---ი ხაზების მშენებლობის განსახლების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, მათ
მიწის ნაკვეთზე პროექტისათვის გათვალისწინებული სამუშაოების
შესრულების სანაცვლოდ, ისინი მიიღებენ საკომპენსაციო თანხას;

დასკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.13. სასამართლომ განმარტა, რომ საკუთრების უფლების, ისევე როგორც სხვა
ძირითადი უფლებების სამართლებრივ გარანტიას, პირველ რიგში,
წარმოადგენს კონსტიტუცია. უშუალოდ საკუთრების უფლების კონკრეტული
კონსტიტუციური გარანტია ასახულია კონსტიტუციის 21-ე მუხლში, რომლის
პირველი პუნქტის თანახმად, საქართველოში საკუთრება და მემკვიდრეობის
უფლება აღიარებული და უზრუნველყოფილია. დაუშვებე—ია საკუთრების,
მისი შეძენის, გასხვისების და ან მემკვიდრეობით მიღების საყოვე—თაო
უფლების გაუქმება. საკუთრების როგორც ძირითადი უფლების გარანტია,
პირველ რიგში, ნიშნავს თითოეული მესაკუთრის უფლებას, თავი დაიცვას სხვა
პირთა გაუმართლებე—ი ჩარევისაგან. თუმცა, საკუთრების უფლება არ არის
აბსოლუტური უფლება, 21-ე მუხლი უარყოფს იმგვარ საკუთრებით წესრიგს,
რომე—შიც კერძო ინტერესი საჯარო ინტერესთა მიმართ უპირობო,
აბსოლუტური უპირატესობით სარგებლობს;

2.14. საქართვე—ოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლიც ითვალისწინებს საჯარო
მიზნებისთვის საკუთრებაში ჩარევის შესაძლებლობას, მათ შორის,
საკუთრების უფლების შეზღუდვას. საქართვე—ოს კონსტიტუციის 21-ე
მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, განსაზღვრულია, რომ აუცილებე—ი
საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის დასაშვებია პირველ პუნქტში აღნიშნულ
უფლებათა შეზღუდვა კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი
წესით;

2.15. საკუთრებითი წესრიგის სფეროში კერძო და საჯარო ინტერესები
კონსტიტუციამ იმგვარად დააბალანსა, რომ ინტერესთა კონფლიქტის
ცალკეულ შემთხვევაში შესაძლებე—ია საჯარო ინტერესისთვის
უპირატესობის მინიჭება და უკიდურეს შემთხვევაში, მესაკუთრემ
საკუთრების უფლებაში ჩარევა უნდა ითმინოს. თუმცა ხაზგასასმე—ია, რომ
კონსტიტუციამ ამ კონფლიქტის გადაწყვეტა კანონმდებე—ს სხვა ნორმატიული
აქტით კი არ მიაწოდო, არამედ თავად კონსტიტუციაშია გადაწყვეტილი 21-ე
მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით, რომე—თა თანახმად, საკუთრებაში ს-----
ს ჩარევა შეზღუდვის ან ჩამორთმევის სახით შეიძლება მხოლოდ აუცილებე—ი
საზოგადოებრივი საჭიროებისას. აღსანიშნავია, რომ მითითებული
დებულებაში - „საკუთრების შეზღუდვაში“ იგულისხმება სხვისი საკუთრებით
სარგებლობა, რომლის პირობები და წესი დადგენილია სამოქალაქო კოდექსით.
მაშასადამე, საკუთრების უფლების შეზღუდვის დასაბუთების ფორმალურ-

იურიდიულ საფუძველს წარმოადგენს: ა) აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროების შემთხვევების კანონით გათვალისწინება; ბ) შეზღუდვის წესის კანონით დადგენა;

2.16. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, საინტერესოა ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის 1950 წლის 4 ნოემბრის კონვენციის და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიდგომა. დასახე—ებული კონვენციის პირვე—ი დამატებითი ოქმის პირვე—ი მუხლის პირვე—ი ნაწილის მიხედვით, ყოვე— ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს აქვს თავისი საკუთრების შეუფერხებე—ი სარგებლობის უფლება. მხოლოდ საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის შეიძლება ჩამოერთვას საკუთრება ვინმეს კანონითა და საერთაშორისო სამართლის ზოგადი პრინციპებით გათვალისწინებულ პირობებში. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილით, წინარე დებულებანი ვერ ხე—ყოფს ს-----ს უფლებას, გამოიყენოს ისეთი კანონი, რომე—საც ის აუცილებლად მიიჩნევს საერთო ინტერესების შესაბამისად საკუთრებით სარგებლობის კონტროლისათვის ან გადასახადებისა თუ სხვა მოსაკრებლის ანდა ჯარიმების გადახდის უზრუნვე—საყოფად;

2.17. ევროპულმა სასამართლომ მოახდინა პირვე—ი მუხლის ანალიზი, რომე—იც შედგება სამი წესისგან: პირვე—ი წესი, რომე—იც ზოგადი ხასიათისაა, აცხადებს საკუთრებით მშვიდობიანი სარგებლობის პრინციპს; ის გათვალისწინებულია პირვე—ი ნაწილის პირვე—ი წინადადებით; მეორე წესი მოიცავს ქონების ჩამორთმევას და ამ უკანასკნე—ს გარკვეულ პირობებს უქვემდებარებს. მას ვხვდებით იმავე ნაწილის მეორე წინადადებაში; მესამე წესი აღიარებს, რომ ს-----ს უფლება აქვს, სხვა ზომების გარდა, გააკონტროლოს ქონების გამოყენება ზოგადი ინტერესის შესაბამისად, ისეთი კანონების მიღებით, რომე—თაც ის აუცილებლად ჩათვლის ამ მიზნით. ეს წესი კი გათვალისწინებულია პირვე—ი მუხლის მე-2 ნაწილით;

2.18. ამდენად, კონვენციის პირვე—ი დამატებითი ოქმის პირვე—ი მუხლი აღიარებს რა ყოვე—ი ფიზიკური და იურიდიული პირის უფლებას საკუთრებით შეუფერხებე— სარგებლობაზე, იმავდროულად, ითვალისწინებს საკუთრებაზე კონტროლის დაწესების შესაძლებლობასაც. კერძოდ, მასში აღნიშნულია, რომ `წინარე დებულებები არანაირად არ აკნინებს ს-----ს უფლებას, გამოიყენოს ისეთი კანონები, რომე—თაც ის აუცილებლად მიიჩნევს საერთო ინტერესების შესაბამისად საკუთრებით სარგებლობის კონტროლისათვის, ან გადასახადებისა თუ მოსაკრებლის ან ჯარიმების გადახდის უზრუნვე—საყოფად. ევროპული სასამართლოც, თავის გადაწყვეტილებებში ითვალისწინებს რა თითოეული ს-----ს ასეთ შესაძლებლობას, მიიჩნევს, რომ კანონმდებე—ი ფართო მიხედულების ზღვრით უნდა სარგებლობდეს ქვეყანაში არსებული პოლიტიკური, ეკონომიკური თუ სხვა პრობლემებიდან გამომდინარე, პატივს სცემს კანონმდებლის იმ

გადაწყვეტილებას, რომე—იც საერთო ინტერესით არის განპირობებული და აშკარა, გონივრულ საფუძველს არ არის მოკლებული;

2.19. სასარჩე—ო განცხადების შინაარსით დადგენილია, რომ დავის საგანს წარმოადგენს მოსარჩე—ისათვის მოპასუხეთა მიწის ნაკვეთზე აუცილებელ—ი გზით სარგებლობის უფლების მინიჭების საკითხი, რის შესახებაც მოსარჩე—ემ წარმოადგინა წერილობითი დოკუმენტაცია, რომლითაც უდავოდ დადგინდა, რომ ჯ—ი-ბ—ას ე—ი ხაზის მშენებლობის პროექტი არის ს—ებრივი მნიშვნე—ობის მქონე, იგი ს— ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 3- დ— №— ბრძანებით დამტკიცებული „ს— გ—ი ქსე—ის გ— ა— გეგმის“ შემადგენე—ი ნაწილია. პროექტი ხე—ს უწყობს ენერგეტიკული ქსე—ის მდგრადობას და ქვეყნის საექსპერტო პოტენციალის ზრდას, რაც ბუნებრივია ემსახურება, როგორ საჯარო, ისე კერძო პირთა ინტერესებს;

2.20. აღნიშნული პროექტის ზემოქმედების ქვეშ, კერძოდ, ე—ი გაზის სამშენებლო დერეფანში მოქცეულ იქნა წ—იხის რაიონის ს— ჭ—ი მოსარჩე—ის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის მეზობლად მდებარე მოპასუხეების საკუთრებაში რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთი, რომლითაც მოსარჩე—ის მიერ სარგებლობის უფლებაზე, მიუხედავად პროექტის მნიშვნე—ობის აღიარებისა, უარს აცხადებს მოპასუხე მხარე ორი ფაქტობრივი საფუძვლით, კერძოდ, მისი მოსაზრებით, პროექტის განხორციე—ებით ილახება მისი შემდეგი უფლებები: 1) საკუთრების უფლება და 2) ჯანმრთე—ობის უფლება. შესაბამისად, მოპასუხე მხარის ამ პოზიციამ სასამართლოს წინაშე წარმოშვა აუცილებლობა განხილულ იქნეს პროექტის განხორციე—ებით ხსენებულ უფლებათა დაცულობის საკითხი;

2.21. სსკ-ის 170-ე მუხლის პირვე—ი ნაწილის თანახმად, მესაკუთრეს შეუძლია, კანონისმიერი ან სხვაგვარი, კერძოდ, სახე—შეკრულებო შეზღუდვის ფარგლებში თავისუფლად ფლობდეს და სარგებლობდეს ქონებით (ნივთით), არ დაუშვას სხვა პირთა მიერ ამ ქონებით სარგებლობა, განკარგოს იგი, თუკი ამით არ ილახება მეზობლების ან სხვა მესამე პირთა უფლებები, ანდა, თუ ეს მოქმედება არ წარმოადგენს უფლების ბოროტად გამოყენებას;

2.22. უფლების ბოროტად გამოყენებას კრძალავს სსკ-ის 1---ე მუხლი, რომლის მიხედვითაც სამოქალაქო უფლება უნდა განხორციე—დეს მართლზომიერად. დაუშვებე—ია უფლების გამოყენება მარტოოდენ იმ მიზნით, რომ ზიანი მიაღდეს სხვას. მსგავსი შინაარსისაა სსკ-ის მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილი, რომლის მიხედვითაც, სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილეებს ეკისრებათ ვალდებულება, კეთილსინდისიერად განახორციე—ონ თავიანთი უფლებები და მოვალეობები და თუ ეს ასე არ ხდება, ამას შეიძლება უფლების ბოროტად გამოყენების კვალიფიკაცია მიეცეს;

2.23. აღნიშნული ნორმების ანალიზი კიდევ უფრო ამყარებს იმ დასკვნას, რომ საკუთრების უფლება არ წარმოადგენს აბსოლუტურ უფლებას, მისი შეზღუდვა დასაშვებია კანონის შესაბამისად, ყოველ— კონკრეტულ შემთხვევაში;

2.24. განსახილვე— ვითარებაში, დავა წარმოშობილია სამეზობლო ურთიერთობიდან, რომლის დასარეგულირებლად სარჩე—ის შინაარსიდან გამომდინარე, სასამართლო მიუთითებს სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლის პირველი ნაწილზე. მითითებული ნორმით წესრიგდება სამეზობლო თემის ვალდებულება, რაც წარმოადგენს საკუთრების კანონისმიერი ბოჭვის სამართლებრივ მექანიზმს. ამ ნორმით გათვალისწინებული ბოჭვის უფლების ამ ხარისხით გამოყენება განპირობებული უნდა იყოს ისეთი ობიექტური ფაქტორებით, რომლის არსებობის შემთხვევაში პრაქტიკულად შეუძლებელია მესაკუთრის მიერ თავის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის ჯეროვანი გამოყენება მეზობელი მიწის ნაკვეთით სარგებლობის გარეშე. მიწის ნაკვეთის ჯეროვანი გამოყენება ნიშნავს საჯარო გზებთან, ელექტრო, ნავთობის, გაზისა და წყალმომარაგების ქსელთან აუცილებელი კავშირის არსებობას. ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია, აღინიშნოს, რომ ამ კავშირის არსებობა არ არის დამოკიდებული სუბიექტურ მიზანშეწონილობასა და არჩევანზე, არამედ ობიექტურად არსებულ ისეთ ფაქტორებზე, რომლებიც უთითებენ აუცილებელი, უალტერნატივო კავშირზე საჯარო გზებთან და ა.შ. სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევა კანონისმიერი ბოჭვის ამსახველი ისეთ დანაწესს წარმოადგენს, როდესაც მხოლოდ აუცილებლობა, ობიექტური გარემოება (სხვა გზის არარსებობა, რაც ნივთის ჯეროვანი გამოყენების საშუალებას არ იძლევა და ამით ნივთის დანიშნულებისამებრ გამოყენების შესაძლებლობა მცირდება ან საერთოდ იკარგება) წარმოშობს სხვისი ნივთით სარგებლობის უალტერნატივო წინაპირობას. სხვისი საკუთრებით სარგებლობის უფლების მხოლოდ ამგვარ შემთხვევებში დადგენა განპირობებულია საქართველოს კონსტიტუციითა და სამოქალაქო კოდექსით აღიარებული საკუთრების უფლების თავისუფლებით, რომლის შეზღუდვა დაშვებულია მხოლოდ აუცილებელი ბოჭვის ფარგლებში **(იხ. სუსგ-ებები: №ას-102-100-2011, 24 მაისი, 2011 წელი; №ას-70-68-2014, 6 აპრილი, 2015 წელი, №ას-8-1-838-2016, 28 აპრილი, 2017 წელი);**

2.25. საქმეში არსებული მტკიცებულებებით, კერძოდ, როგორც მოსარჩე—ის წარმომადგენლის ახსნა-განმარტებით, ისე №----- ექსპერტიზის დასკვნითა და ექსპერტების ჩვენებებით დადგენილია, რომ მოსარჩე—ის მიერ საქმეზე წარმოდგენილი სიტუაციური გეგმისაგან (იხ. პირველი ტომი, ს.ფ. 33) განსხვავებული №-- და №1- ანძებს შორის 500 კვ. საჰაერო ე. გ-----ი ხაზის გასაყვანად, მოპასუხეთა თანასაკუთრებაში არსებულ №--.1-3-1-- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის ალტერნატიული გზის მოწყობა გამოიწვევს მიმდებარე მიწის ნაკვეთების უფრო მეტი ტერიტორიისა და სხვა

მესაკუთრეების საცხოვრებელი სახლების მოხვედრას 500 კვ საჰაერო ე. გ.-----
--ი ხაზის სანიტარულ ზონაში. აქვე ყურადსაღებია ის გარემოება, რომ
საქართველოს მ----- 24 დ----- №--- დადგენილებით
დამტკიცებული იქნა ე-ექტრული ქსე-ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის
წესი და მათი დაცვის ზონები. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეს წესი ადგენს ე-
ექტრული ქსე-ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესს, მათი დაცვის
ზონების, ტყის მასივებსა და ნარგავებში განაკაფების, დაცვის ზონამდე
მისასვლელ-ი გზების პარამეტრებს, დაცვის ზონებში შენობა-ნაგებობათა
განთავსების და სამუშაოთა წარმოების პირობებს. გარდა ამისა, ამ წესის
მიზანია ე-ექტრული ქსე-ების შეუფერხებელი ფუნქციონირების ხე-
შეწყობა, მათი უსაფრთხო ექსპლუატაციის უზრუნველყოფა, სანიტარიული
ნორმების დაცვა და უბედური შემთხვევების თავიდან აცილება. ეს წესი
გამოიყენება ე-ექტრული ქსე-ების პროექტირების, მშენებლობისა და
ექსპლუატაციის დროს, ასევე ე-----ი ხაზების მახლობლად სამუშაოთა
წარმოებისას;

2.26. მითითებული წესის მე-4 მუხლის მიხედვით, აკრძალულია ნებისმიერი
ქმედება, რომე-საც შეუძლია გამოიწვიოს ე-ექტრული ქსე-ის ხაზობრივი
ნაგებობის ნორმალური ფუნქციონირების მოშლა, კერძოდ, ე-----ი
ხაზის დაცვის ზონაში შენობა-ნაგებობის, ხიდების, კოლექტორების,
გვირაბების, საავტომობილო გზებისა და რკინიგზის რეკონსტრუქცია, ან/და
მშენებლობა ე-----ი ხაზის დამცავი ღონისძიებების გატარების ან მისი
წინასწარი გადატანის გარეშე. მსგავსი შინაარსისაა სამრეწველო სიხშირის
ცვლადი დენის საჰაერო ე-ექტროგადაცემის ხაზებით შექმნილი ე-ექტრული
ვე-ის ზემოქმედებისაგან მოსახლეობის დაცვის სანიტარული ნორმები და
წესები 2---8-, რომლითაც, სანიტარული დაცვითი ზონის ფარგლებში
აკრძალულია საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობების განთავსება;

2.27. გარდა ამისა, აღნიშნული, ე-ექტრული ქსე-ების ხაზობრივი
ნაგებობების დაცვის წესის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის „ა.ა.ა“ ქვეპუნქტის
შესაბამისად, ე-ექტრული ქსე-ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის
ზონებად დგინდება საჰაერო ე-----ი ხაზებისთვის საჰაერო ე-----
-----ი ხაზის გასწვრივ მიწის ნაკვეთი და საჰაერო სივრცე, შემოსაზღვრული
ვერტიკალური სიბრტყეებით, რომლებიც ხაზის ორივე მხარეს გადაუხრე-
მდგომარეობაში მყოფი განაპირა სადენებიდან დაშორებულია შემდეგი
მანძილით 330, 400, 500 კვ - 30 მეტრი, რაც თავად მოპასუხის მიერ საქმეზე
დართული №----- ექსპერტის დასკვნის მიხედვით, დაცულია მოსარჩე-ის
მიერ წარმოდგენილ სიტუაციურ გეგმაზე, რასაც ცხადყოფს ასევე,
სასამართლოს სხდომაზე ექსპერტების მიერ მიცემული ჩვენებები;

2.28. ამრიგად, სასამართლო სსკ-ის 180-ე მუხლის პირველი ნაწილის
განმარტებისა და ზემოაღნიშნული გარემოებების საფუძველზე, თვლის, რომ

განსახილვე— შემთხვევაში, გარდა სიტუაციურ გეგმაზე ასახული გზისა, მოსარჩე—ეს სხვა ალტერნატივა არა აქვს, მის კუთვნილ მიწის ნაკვეთს სხვა გზით არ გააჩნია ჯეროვანი და ეფექტური გამოყენებისათვის აუცილებე—ი კავშირი ე—ექტრო გამაცემი ხაზის ანძებთან (ე—ექტრო ქსე—თან), რაც წარმოადგენს მოსარჩე—ის, როგორც მიწის ნაკვეთის მესაკუთრის მოთხოვნის საფუძვე—ს მეზობლისადმი - მოპასუხისადმი, რომ მან ითმინოს მისი მიწის ნაკვეთის გამოყენება მოსარჩე—ეის მიერ საჰაერო ე—ექტრო სადენის მშენებლობისათვის ქსე—თან აუცილებე—ი კავშირის უზრუნვე—საყოფად. ამასთან, ის გარემოება, რომ სიტუაციურ გეგმაზე მოცემული მონაცემებით დაცულია 2013 წლის 24 დ----- №--- დადგენილებით დამტკიცებული ე—ექტრული ქსე—ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესისა და მათი დაცვის ზონების მოთხოვნები, გამორიცხავს მოპასუხეების მიმართ რაიმე სახის საფრთხეების არსებობას, რის შესახებაც ასევე მიუთითეს სასამართლოს სხდომაზე დაკითხულმა ექსპერტებმა;

2.29. საქმეში წარმოდგენილია საექსპერტო დასკვნები (იხ. პირვე—ი ტომი, ს.ფ. 163-167), რომლითაც მოსარჩე—ის მიერ განსახორციე—ებე— პროექტს ეძლევა დადებითი შეფასება;

2.30. ყოვე—ივე ზემოთ მითითებული გარემოების საწინააღმდეგოდ, მოპასუხეებს ჯანმრთე—ობისათვის საფრთხის თაობაზე უტყუარად დამდგენი არანაირი მტკიცებულება არ წარმოუდგენიათ, ხოლო მხოლოდ მათი განმარტება, რომ მათ კუთვნილ მიწის ნაკვეთზე მოსარჩე—ის მიერ პროექტის განხორციე—ება გამოიწვევს ჯანმრთე—ობისათვის სახიფათო რისკებს, არ შეიძლება გახდეს სარჩე—ის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძვე—ი, რამდენადაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით;

2.3- რაც შეეხება მოპასუხის პოზიციას მისი საკუთრების უფლებაში ხე—შეშლის თაობაზე, სასამართლომ აღნიშნა, რომ 2013 წლის 24 დ----- №--- დადგენილებით დამტკიცებული ე—ექტრული ქსე—ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესისა და მათი დაცვის ზონების მე-3 მუხლის მე-6 პუნქტით, ე-----ი ხაზის დაცვის ზონაში მოხვედრილ მიწის ნაკვეთზე დასაშვებია სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოების წარმოება ამ წესითა და კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით;

2.32. ამდენად, სასამართლომ არ გაიზიარა მოპასუხის არგუმენტი, რომ იგი პროექტის განხორციე—ებით რჩება აბსოლუტურად შეზღუდული საკუთრების უფლების თვალსაზრისით;

2.33. ამასთან, სასამართლომ განმარტა, რომ საქართვე—ოს კონსტიტუციის 21-ე

მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვისათვის აუცილებელი პირობაა შესაბამისი ანაზღაურება, იგივე დებულებას ითვალისწინებს 180-ე მუხლის პირველი ნაწილის ბოლო წინადადება, რომლითაც რეგლამენტირებულია კომპენსაციის გაცემის ვალდებულება. ამ კუთხით აღსანიშნავია, რომ მოსარჩე—ემ მზაობა გამოთქვა განსახლების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით აუნაზღაუროს საკომპენსაციო თანხა მოპასუხეებს;

2.34. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. ამავდროულად მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომე—იც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათს ყოველ—მხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელოვანი მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ.

2.35. ყოველივე ზემოაღნიშნული ფაქტობრივი გარემოებებიდან და სამართლებრივი მსჯელობიდან გამომდინარე, სარჩე—ის საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სარჩე—ი უნდა დაკმაყოფილდეს სრულად.

3. გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრით გაასაჩივრა გ—ა ა-----იამ, ლ—ა კ-----ამ, ლ—ა ა-----იამ, ნ--ი გ-----იამ, ნ----ან ა-----იამ

სააპელაციო საჩივრის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები

3.1. აპელაციის განმარტებით, სასამართლო გადაწყვეტილებაში განმარტებულია, რომ მოსარჩე—ემ მიმართა პროექტის მოქმედების არეალში განთავსებული უძრავი ქონების მესაკუთრეებს და მათთან შეთანხმების მიღწევით დადო ცალკეულ პირთა საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთების სარგებლობის მიზნით სერვიტუტის ხე—შეკრულება, თუმცა ეს გარემოება არ დასტურდება საქმეში არსებული რაიმე სახის მტკიცებულებით;

3.2. სასამართლო გადაწყვეტილებაში განმარტავს, რომ საქმეში არსებული მტკიცებულებებით, მათ შორის, №----- ექსპერტიზის დასკვნით დადგენილია, რომ მოსარჩე—ე მხარეს უფლება აქვს მოსთხოვოს მოპასუხეებს თავიანთ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე აუცილებელი გზით სარგებლობის უფლება. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს მიერ კვლავ არასწორად შეფასდა საქმეში არსებული მტკიცებულება, რადგანაც სამოქალაქო დავაში არსებული არც ერთი მტკიცებულება არ მიუთითებს, იმაზე, რომ მოწინააღმდეგე მხარეს უფლება აქვს აპელაციის განხილვა მოსთხოვოს აუცილებელი გზით სარგებლობის უფლება და ამ მიზნით დაიდოს სერვიტუტის ხე—შეკრულება;

3.3. რაიონულმა სასამართლომ არასწორად განმარტა, რომ ე—ექტრო დაცვის ზონაში მოხვედრის მიწის ნაკვეთზე დასაშვებია სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოების წარმოება, ვინაიდან საქართვე—ოს მ----- წლის №--- დადგენილებით დაცვის ზონის ქვეშ შეზღუდულია მთე—ი რიგი სასოფლო სამეურნეო დანიშნულების სამუშაოები;

3.4. სასამართლომ დაარღვია შეჯიბრებითობის პრინციპი, რადგან მტკიცებულებათა გამოკვლევის დროს, როგორც კი სასამართლომ გამოიკვლია, რომ მხარეს მოთხოვნა 1-500 კვ.მ. მიწის ნაკვეთიდან 9567 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე სარგებლობის უფლების გადაცემა საკუთრების რომე— ნაწილს შეეხებოდა საქმეში არსებული დოკუმენტებით არ დგინდებოდა. პირვე—ი ინსტანციის სასამართლომ მოსარჩე—ეს სასარჩე—ო მოთხოვნა „თვითონ ჩამოუყალიბა“, კერძოდ ცვლილება შეატანინა/შეიტანა სასარჩე—ო მოთხოვნის იმ ნაწილში, რომლიც ეხებოდა საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობაში გადაცემას და სიტყვები - 1-500კვ.მ მიწის ნაკვეთიდან 9567 კვ.მ მიწის ნაკვეთზე სარგებლობის უფლების გადაცემის ნაცლად სასარჩე—ო მოთხოვნა ჩამოაყალიბა შემდეგი სახით - სარჩე—ზე თანდართული სიტუაციური გეგმის შესაბამისად;

3.5. 2017 წლის 24 მაისს, მათ ჩაატარეს საინჟინრო ექსპერტიზა, რომლითაც დადგენილია, რომ საჰაერო ე—ექტრო გ-----ი ხაზის დაცვითი ზონის საზღვარი საცხოვრებე— სახლს, დაშორებულია 41,56 მეტრით, ხოლო მესამე ანძის მიხედვით, დაცვითი საზღვარი საცხოვრებე— სახლს დაშორებულია - 8,57 მეტრით, რაც რეალურად საფრთხეს უქმნის მათ ჯანმრთე—ობას;

3.6. მართალია მოცემულ შემთხვევაში სასარჩე—ო მოთხოვნა ეხება არა ქონების საკუთრებაში, არამედ სარგებლობაში გადაცემას, მაგრამ როდესაც ეს დაკავშირებულია საკუთრების განკარგვის მნიშვნე—ოვან შეზღუდვასთან, როდესაც მხარეს ეზღუდება მის საკუთრებაში არსებული ქონების 80% თავისუფალი განკარგვის შესაძლებლობა აღნიშნული ფაქტიურად წარმოადგენს ექსპროპიაციას და საქართვე—ოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლის უხეში დარღვევით;

3.7. ს----- მ----- №--- დადგენილების თანახმად, აკრძალულია ნებისმიერი ქმედება, რომე—საც შეუძლია გამოიწვიოს ე—ექტრული ქსე—ის ხაზობრივი ნაგებობის ნორმალური ფუნქციონირების მოშლა, კერძოდ: საჰაერო ე-----ი ხაზის დაცვის ზონაში ჭავჭავაძის სასაფლაო სისტემის მოწყობა, ასევე სარწყავების მოწყობა გაშხელების გზით; ე—ექტრული ქსე—ის ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის ზონაში ნაძვის, ჩალის და თივის ზვინების, ტორფის და შეშის საწყობების მოწყობა, ნებისმიერი დანიშნულებით კოცონის დანთება. აღნიშნულ დადგენილებაში განმარტებულია, რომ ე—ექტრული ქსე—ის ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის ზონასა და განაკაფებში ე-----ი ხაზის მფლობე—ი პირის

უბრუნდება, სააპე—აციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპე—აციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას;

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლის საფუძველზე სააპე—აციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც საქმე ხე—მეორედ არ წყდება არსებითად, მიიღება განჩინების ფორმით. აღნიშნული მუხლის მე-3 ნაწილის “გ” ქვეპუნქტის თანახმად, განჩინება სამოტივაციო ნაწილის ნაცვლად უნდა შეიცავდეს მოკლე დასაბუთებას გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების ან უცვლელად დატოვების შესახებ. თუ სააპე—აციო სასამართლო ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს შეფასებებს და დასკვნებს საქმის ფაქტობრივ ან/და სამართლებრივ საკითხებთან დაკავშირებით, მაშინ დასაბუთება იცვლება მათზე მითითებით;

პალატა სრულიად იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადგენილ ამ გადაწყვეტილებაში მითითებულ ფაქტობრივ გარემოებებს, მის სამართლებრივ შეფასებებს და მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის შესაბამისად, საქმეში არსებული მტკიცებულებების ანალიზის შედეგად, სწორად დაადგინა დავის საგანთან მიმართებაში არსებითი ფაქტობრივი გარემოებები, ასევე, დავის გადაწყვეტისას სწორად გამოიყენა და განმარტა მითითებული სამართლის ნორმები;

ფაქტობრივი დასაბუთება:

4.1. პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ უდავო გარემოებადაა მიჩნეული და არც სააპე—აციო საჩივრით გამხდარა სადავოდ, რომ 2013 წლის 25 ოქტომბრიდან განისაზღვრა, საქართველოში ს-----ებრივი მნიშვნელობის პროექტის განხორციელება რაც გულისხმობდა ე-----ი ხაზის მშენებლობას საქართველოში კავკასიონის გ-----ი ხაზიდან ჯ-----ის ქვესადგურამდე და ჯ-----ის ქვესადგურსა და ხ-----ას ქვესადგურს შორის („ჯ-----ი-ხ-----ას ე-----ი ხაზი“). პროექტის განმახორციელებლად დასახე—და სს „ს----- ს----- ე-----ა“ (იხ. ტომი II, ს.ფ. 70);

4.2. ს----- ენერგეტიკის მინისტრის 2015 წლის 3- დ----- №--- ბრძანებით დადგენილია, რომ ჯ-----ი-ხ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტი წარმოადგენს „ს----- გ-----ი ქსე—ის გ----- ა----- გეგმის“ შემადგენელ ნაწილს. პროექტი ხე—ს უწყობს ენერგეტიკული ქსე—ის მდგრადობას და ქვეყნის საექსპერტო პოტენციალის ზრდას (იხ. ტომი II, ს.ფ. 70-78);

4.3. დადგენილია, რომ ჯ-----ი-ხ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის

პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ ს----- მთავრობის მიერ 2016 წლის 18 იანვარს მიღებულ იქნა №61 განკარგულება, რომლის თანახმად, პროექტის ფარგლებში (რატიფიცირებულია ს----- პარლამენტის 2013 წლის 11 დ----- №1----ის დადგენილებით) გაიწერა სამოქმედო გეგმა ჯ----ი-ბ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის ზემოქმედების არეალში მოქცეულ მოსახლეობასა და მიწის ნაკვეთებთან დაკავშირებით განსახორციელებელი ღონისძიებების შესახებ, კერძოდ სს „ს----- ს----- ე-----ა“-ს დაევალა: ა) მოეხდინა ჯ----ი-ბ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის ფარგლებში 220 კვ ო-----ა ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის პირველი (0 კმ - 20 კმ), მესამე (40 კმ - 60 კმ) და 500 კვ ო-----ა ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის მეოთხე (0 კმ - 8 კმ) სექციების ზემოქმედების არეალში მოხვედრილი მოსახლეობისგან პროექტის მიზნებისთვის **საჭირო მიწის ნაკვეთების**, მასზე დამაგრებული შენობა-ნაგებობების (ქონების) სარეგისტრაციო თანხის ანაზღაურება, საჭირო მიწის ნაკვეთებისა და ქონების გამოსყიდვა და სხვა სახის კომპენსაციის გაცემა;

4.4. დადგენილია, რომ 2015 წლის 10 თებერვალს სს „ს----- ს----- ე-----ა“-სა (პროექტის მფლობელი) და შპს „ე-----სს“ შორის გაფორმდა №--7-1--0-- დავალების ხე-შეკრულება, რომლითაც ჯ----ი-ბ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობის პროექტის განმახორციელებლად სს „ს----- ს----- ე-----ის“ მიერ განისაზღვრა შპს „ე-----სი“ (იხ. ტომი II, ს.ფ. 155-168);

4.5. დადგენილია, რომ მოპასუხეების გ--ა ა-----იას, ლ-----ე ა-----იას, ლ--ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას და ნ---ან ა-----იას საკუთრებაშია წ-----იხის მუნიციპალიტეტის ს----- ჭ-----ი, მე-3 ქუჩა, №55-ში მდებარე, საჯარო რეესტრში დაზუსტებული სახით რეგისტრირებული 1-500 კვ.მ. სასოფლო-სამეურნეო (საკარმიდამო) დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, მასზედ მდებარე შენობა ნაგებობით - საცხოვრებელი სახლით (ს/კ.: №--.1-.3-.1--, იხ. ტომი I ს/ფ.: 19, 33);

4.6. დადგენილია, რომ პროექტის მშენებლობის არეალში (ე-----ი ხაზის დერეფანში) მოქცეულია მოპასუხეების საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი, საკადასტრო კოდით №--.1-.3-.1--;

4.7. წ-----იხის რაიონის ს----- ჭ-----ი მოპასუხეების მეზობელი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეა მოსარჩე-ე სს „ს----- ს----- ე-----ა“ (იხ. ტომი I ს/ფ.: 20-21);

4.8. დადგენილია, რომ პროექტის განხორციელებისათვის, 500 კვ. საჰაერო ე-----ი ხაზის გასაყვანად, აუცილებელი გახდა ასევე მოპასუხეების კუთვნილი და პროექტის ზემოქმედების არეალში მდებარე უძრავი ქონებით

(საკადასტრო კოდი №--.1-.3-.1--) სარგებლობა, თუმცა მათთან შეთანხმება ვერ შედგა;

4.9. ლ---- ს----- სახე—ობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 24 მ----- №----- ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად დადგენილია, რომ მოსარჩე—ის მიერ უკვე მოწყობილი ორი საძირკვლის და მოპასუხე მხარის მიერ მითითებული მესამე ანძის მიხედვით მოწყობილი საჰაერო ე----- -ი ხაზის დაცვითი ზონის საზღვარი დაშორებული იქნება საცხოვრებე— სახლზე 8,57 მეტრით; უკვე მოწყობილი ორი საძირკვე—ის მიხედვით მოწყობილი საჰაერო გ-----ი ხაზის დაცვითი ზონის საზღვარი დაშორებული იქნება საცხოვრებე— სახლზე 41,56 მეტრით; „სამრეწვე—ო სიხშირის ცვლადი დენის საჰაერო ე—ექტროგადაცემის ხაზებით შექმნილი ე—ექტრონული ვე—ის ზემოქმედებისაგან მოსახლეობის დაცვის სანიტარული ნორმები და წესები 2---- 8-“-ის პუნქტი 4.7-ში მითითებულია - სანიტარული დაცვითი ზონის ფარგლებში აკრძალულია: საცხოვრებე—ი და საზოგადოებრივი შენობების განთავსება...”. (იხ. ტომი 1, ს/ფ.: 170);

4.10. ლ---- ს----- სახე—ობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2018 წლის 18 იანვრის №----- ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად დადგენილია, რომ „მოსარჩე—ის მიერ წარმოდგენილი სიტუაციური გეგმისაგან (I ტომი ს.ფ. 33) განსხვავებული №-- და №1- ანძებს შორის 500 კვ. საჰაერო ე—გ-----ი ხაზის გასაყვანად, მოპასუხეთა თანსაკუთრებაში არსებული №--.1-.3-.1-- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის ალტერნატიული გზის მოწმობა, შესაძლებე—ია გეგმაზე მითითებული მონაკვეთის აღმოსავლეთ ან დასავლეთ მხარეს დამატებითი ანძის მოწყობის შემთხვევაში, **მაგრამ აღნიშნული ცვლილება გამოიწვევს მიმდებარე მიწის ნაკვეთების უფრო მეტი ტერიტორიისა და სხვა მესაკუთრეების საცხოვრებე—ი სახლების მოხვედრას 500 კვ. საჰაერო ე—გ-----ი ხაზის სანიტარულ ზონაში**” (იხ. ტომი II, ს/ფ.: 1-2);

4.11. საქმის მასალებით დგინდება, რომ ჯ----ი-ბ-----ას ე-----ი ხაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციისათვის აუცილებე—ია მოპასუხეების - გ--ა ა-- -----იას, ლ-----ე ა-----იას, ლ--ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას და ნ-- -ან ა-----იას საკუთრებაში არსებული №--.1-.3-.1-- საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული 1-500 კვ.მ. მიწის ნაკვეთიდან 9567 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე სარგებლობის უფლების მოპოვება. მითითებული მიწის ნაკვეთი წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწას და მასზე განთავსებული არ არის რაიმე სახის შენობა-ნაგებობა;

4.1- განსახილვე— შემთხვევაში ასევე დგინდება, რომ სს „ს----- ს----- ე-----ის” მიერ მოპასუხეთა კუთვლილი მიწის ნაკვეთებით სარგებლობისას მოპასუხეებს უწესდებათ გარკვეული შეზღუდვები, რაც

წარმოშობს მათი მხრიდან აღნიშნულით თმენის ვალდებულებას;

4.13. პალატა აღნიშნავს, რომ წინამდებარე განჩინების 3.7. პუნქტში მითითებული შეზღუდვები (რაზედაც მიუთითებენ თავადაც აპე—ანტებიც) რათქმაუნდა წარმოშობს თმენის ვალდებულებას და აქვე ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილვე— შემთხვევაში, აპე—ანტები მიუთითებენ მათი, როგორც მესაკუთრეთა უფლებების შე—ახვის ფაქტზე და განმარტავენ, რომ სარჩე—ის დაკმაყოფილების შემთხვევაში მათი მიწის ნაკვეთი გამოუსადეგარი იქნება დანიშნულებისამებრ და მათ სიცოცხლესა და ჯანმრთე—ობას შეექმნება საფრთხე, რაც არ დასტურდება სარწმუნო და დამაჯერებე—ი მტკიცებულებებით;

4.14. წინამდებარე დავის ფარგლებში პალატამ შეამოწმა აუცილებე—ი გზის ფარგლები მთლ---ად ან უმეტესად ხომ არ ფარავს მესაკუთრეთა მიწის ნაკვეთს, რა შემთხვევაშიც, მესაკუთრეთა უფლება შეიძლება დაუშვებლად შეილახოს. მოცემულ შემთხვევაში, საქმის მასალების კვლევით პალატა მივიდა დასკვნამდე, რომ შეზღუდვის ფარგლები (აუცილებე—ი გზის ფართობი) გონივრულ შესაბამისობაშია აუცილებე—ი გზის მოთხოვნასთან. იმ შემთხვევაში, თუ მესაკუთრეს იმაზე მეტი შეზღუდვის თმენის ვალდებულება მოუწია, ვიდრე აღნიშნული აუცილებე—ი გზის ფარგლებში თავსდება (აუცილებე—ი გზის ფართობი), მითითებული გარემოება გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ასევე თმენის ვალდებულებისათვის კომპენსაციის დაწესების დროს;

4.15. პალატას მიაჩნია, რომ მოსარჩე—ემ მასზე დაკისრებული მტკიცების ტვირთის ფარგლებში დაადასტურა ე-----ი ხაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციისათვის მოპასუხეთა საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის სარგებლობის აუცილებლობა.

სამართლებრივი დასაბუთება

4.16. ს----- სამოქალაქო კოდექსის 247-ე მუხლის პირვე—ი ნაწილის შესაბამისად, მიწის ნაკვეთი ან სხვა უძრავი ქონება შეიძლება სხვა მიწის ნაკვეთის ან სხვა უძრავი ქონების მესაკუთრის სასარგებლოდ ისე იქნეს გამოყენებული, რომ ამ მესაკუთრეს უფლება ჰქონდეს ცალკეულ შემთხვევებში ისარგებლოს ამ ნაკვეთით, ან აიკრძალოს ამ ნაკვეთზე ზოგიერთი მოქმედების განხორციე—ება ანდა გამოირიცხოს დატვირთული ნაკვეთის მესაკუთრის ზოგიერთი უფლების გამოყენება სხვა ნაკვეთის მიმართ;

4.17. საქართვე—ოს სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლის თანახმად, თუ მიწის ნაკვეთს არა აქვს ჯეროვანი გამოყენებისათვის აუცილებე—ი კავშირი საჯარო გზებთან, ე—ექტრო, ნავთობის, გაზისა და წყალმომარაგების ქსე—თან, მაშინ

მესაკუთრეს შეუძლია მეზობე—ს მოსთხოვოს, რომ მან ითმინოს მისი მიწის ნაკვეთის გამოყენება ამგვარი აუცილებე—ი კავშირის უზრუნვე—საყოფად;

4.18. იმის გათვალისწინებით, რომ მოპასუხეები - გ--ა ა-----ია, ლ-----ე ა-----ია, ლ---ა კ-----ა, ლ--ა ა-----ია, ნ--ი გ-----ია და ნ---ან ა-----ია რომე—თა მიწის ნაკვეთები მოქცეულია ე-----ი ხაზის დერეფანში, უარს აცხადებენ სს „ს----- ს----- ე-----ის” შეთავაზებაზე, შეუძლებე—ი ხდება უწყვეტობის უზრუნვე—ყოფით ე-----ი ხაზის მშენებლობა და შედეგად ფერხდება ს----- და საზოგადოებრივი მნიშვნე—ობის პროექტის განხორციე—ება;

4.19. „ე—ექტრონული ქსე—ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის წესისა და მათი დაცვის ზონების დადგენის შესახებ” ს----- მ----- 24 დ----- -- №--- დადგენილების მესამე მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, „ე—ექტრონული ქსე—ების ხაზობრივი ნაგებობების დაცვის ზონებად დგინდება: ა) საჰაერო ე-----ი ხაზებისათვის: ა.ა) საჰაერო ე-----ი ხაზის გასწვრივ მიწის ნაკვეთი და საჰაერო სივრცე, შემოსაზღვრული ვერტიკალური სიბრტყეებით, რომლებიც ხაზის ორივე მხარეს გადაუხრე— მდგომარეობაში მყოფი განაპირა სადენებიდან დაშორებულია შემდეგი მანძილით: ა.ა.ა) 330, 400, 500 კვ.-30 მეტერი”. ამავე წესების მე-6 პუნქტის თანახმად, **„ე-----ი ხაზის დაცვის ზონაში მოხვედრილ მიწის ნაკვეთზე დასაშვებია სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოების წარმოება ამ წესითა და კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით;**

4.20. მოქმედი ნორმების შესაბამისად, ე—ექტრონული ვე—ის ზემოქმედებისაგან მოსახლეობის დაცვის უზრუნვე—ყოფა უნდა განხორციე—დეს ნორმატიული დოკუმენტის - „სამრეწვე—ო სიხშირის ცვლადი დენის საჰაერო ე—ექტროგადაცემის ხაზებით შექმნილი ე—ექტრონული ვე—ის ზემოქმედებისაგან მოსახლეობის დაცვის სანიტარული ნორმები და წესები 2---8-” მოთხოვნათა შესაბამისად, რომლის 4.7. პუნქტის თანახმად, სანიტარული დაცვითი ზონის ფარგლებში აკრძალულია საცხოვრებე—ი და საზოგადოებრივი შენობების განთავსება”;

4.21. პალატა განმარტავს, რომ სამეზობლო ურთიერთობები წესრიგდება სამოქალაქო მატერიალური სამართლით. სამეზობლო სამართლის რეგულირების სფეროშია საკუთრებით სარგებლობის მისაწვდომობისათვის აუცილებე—ი გზის უფლების აღიარება, რითაც იზღუდება მეზობე—ი მესაკუთრის უფლებები, საკუთრების სარგებლობისათვის სხვა ალტერნატიული მისასვლე—ის არ არსებობის გამო. ანუ, აუცილებე—ი გზის უალტერნატივო საჭიროება დადასტურებული უნდა იყოს მიწის ნაკვეთთან სხვა გზით დაკავშირების შესაძლებლობის არ არსებობის ფაქტით. ამიტომაც აუცილებე—ი გზის უფლების დადგენისას სამეზობლო თემნის ვალდებულების

წარმოშობა დამოუკიდებელია გამოსაყენებელი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრის ნებისგან;

4.22. საქართვე—ოს სამოქალაქო კოდექსის 247-ე და 180-ე მუხლების ანალიზი ცხადყოფს, რომ თუ სერვიტუტი უკავშირდება მიწის ნაკვეთის გარკვეული უფლებით შესაძლო დატვირთვას, აუცილებელია გზა ცალსახად გულისხმობს ნივთის ასეთი უფლებით დატვირთვის იმპერატიულ მოთხოვნას. მოცემულ შემთხვევაში ობიექტურმა საჭიროებამ წარმოშვა აუცილებელი პირობა სხვისი ნივთით სარგებლობისა, რასაც კანონმდებლობა მკაფიო შედეგს - აუცილებელი გზის უფლებას უკავშირებს. კანონის ეს დანაწესი გულისხმობს ნივთის ასეთი უფლებით დატვირთვას მხოლოდ აუცილებლობის შემთხვევაში, ანუ ობიექტური გარემოება (სხვა გზის არარსებობა, რაც ნივთის ჯეროვანი გამოყენების საშუალებას არ იძლევა და ამით ნივთის დანიშნულებისამებრ გამოყენების შესაძლებლობა მცირდება ან საერთოდ იკარგება) წარმოშობს სხვისი ნივთით სარგებლობის აუცილებლობას. სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლით აუცილებელი გზის მხოლოდ აუცილებელი, უალტერნატივო შემთხვევებში დადგენა განპირობებულია საქართვე—ოს კონსტიტუციით და ამავე კოდექსით აღიარებული საკუთრების უფლების თავისუფლებით, ამასთან, ამ უფლების შეზღუდვა დაშვებულია მხოლოდ კანონისმიერი ან სახე—შეკრულებო ბოჭვის ფარგლებში;

4.23. ს----- კონსტიტუციის 21-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკუთრება და მემკვიდრეობის უფლება აღიარებულია და ხე—შეუვალია. დაუშვებელია საკუთრების, მისი შეძენის, გასხვისების ან მემკვიდრეობით მიღების საყოველთაო უფლების გაუქმება. ამავე ნორმის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის დასაშვებია ამ მუხლის პირველი პუნქტში აღნიშნულ უფლებათა შეზღუდვა კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით, იმგვარად, რომ არ დაირღვეს საკუთრების უფლების არსი, ხოლო მე-3 ნაწილის მიხედვით, აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევა დასაშვებია კანონით პირდაპირ გათვალისწინებულ შემთხვევებში, სასამართლოს გადაწყვეტილებით ან ორგანული კანონით დადგენილი გადაუდებელი აუცილებლობისას, წინასწარი, სრული და სამართალ---ი ანაზღაურების პირობით;

4.24. ამდენად, მიუხედავად საკუთრების უფლების აღიარებისა და ხე—შეუვალობისა, საქართვე—ოს კონსტიტუცია არ გამორიცხავს საკუთრების უფლების შეზღუდვას (კონსტიტუციის 21-ე მუხლის მე-2 ნაწილი) და საკუთრების ჩამორთმევას (კონსტიტუციის 21-ე მუხლის მე-3 ნაწილი);

4.25. საკუთრების უფლების შეზღუდვის ერთ-ერთი ფორმა კი გათვალისწინებულია საქართვე—ოს სამოქალაქო კოდექსით, რომლის ერთ-

ერთ სახეს წარმოადგენს ამ კოდექსის 180-ე მუხლით რეგლამენტებული აუცილებე—ი გზის უფლება;

4.26. სააპე—აციო პალატა მიიჩნევს, რომ აღნიშნული მუხლის საფუძვე—ზე, მოსარჩე—ეს უფლება, შევიდეს და ისარგებლოს მოპასუხეთა საკუთრებაში/მართლობიერ მფლობე—ობაში არსებული მიწის ნაკვეთებით აუცილებე—ი გზის უფლების მოსაწყობად, რათა შეძლოს აუცილებე—ი კავშირის დამყარება საკუთარ მიწის ნაკვეთებთან, იმდენად, რამდენადაც ეს აუცილებე—ია პროექტის განსახორციე—ებლად. ამასთანავე აუცილებე—ი გზის უფლების განუყოფე— ნაწილს წარმოადგენს მოსარჩე—ის უფლებამოსილება, დააწესოს და მოპასუხეთა ვალდებულება ითმინონ ს----- კანონმდებლობით გათვალისწინებული, ტექნიკური, უსაფრთხოებისა და გარემოსდაცვითი სტანდარტებით განსაზღვრული სავალდებულო უსაფრთხოების შეზღუდვები;

4.27. პალატა განმარტავს, რომ სამეზობლო ურთიერთობები წესრიგდება სამოქალაქო მატერიალური სამართლით. სამეზობლო სამართლის რეგულირების სფეროშია საკუთრებით სარგებლობის მისაწვდომობისათვის აუცილებე—ი გზის უფლების აღიარება, რითაც იზღუდება მეზობე—ი მესაკუთრის უფლებები, საკუთრების სარგებლობისათვის სხვა ალტერნატიული მისასვლე—ის არ არსებობის გამო. ანუ, აუცილებე—ი გზის უალტერნატივო საჭიროება დადასტურებული უნდა იყოს მიწის ნაკვეთთან სხვა გზით დაკავშირების შესაძლებლობის არ არსებობის ფაქტით. ამიტომაც აუცილებე—ი გზის უფლების დადგენისას სამეზობლო თმენის ვალდებულების წარმოშობა დამოუკიდებე—ია გამოსაყენებლი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრის ნებისგან;

4.28. სააპე—აციო პალატა აქვე მიზანშეწონილად მიიჩნევს განმარტოს, რომ საკუთრების უფლების შეზღუდვა აუცილებე—ი გზის მოწყობის მეშვეობით, რალა თქმა **უნდა, სამართლ---ი კომპენსაციის პირობებში** უნდა მოხდეს, რითაც დაუშვებლად არ უნდა იქნეს ხე—ყოფილი მესაკუთრის უფლებები, ანუ გარკვეული თმენის ვალდებულება სწორედაც რომ შესატყვისი კომპენსაციით უნდა იქნეს ანაზღაურებული. საკუთრების უფლების შეზღუდვის შესაძლებლობა ლეგიტიმურია მხოლოდ სამართლ---ი კომპენსაციის პირობებში. კომპენსაცია სამართლ---ია, თუ იგი უზრუნვე—ყოფს საკუთრებაზე დაწესებული შეზღუდვის თმენის ვალდებულებისათვის გონივრული ანაზღაურების მიღებას. თმენის ვალდებულებისათვის კომპენსაციის დაწესების დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს შეზღუდვის ფარგლები. ამასთან, ანაზღაურება თმენის ეკვივალენტური უნდა იყოს. თმენა კი ეხება არამხოლოდ მატერიალურ უფლებაში ჩარევას, როგორიცაა, შემოსავლის შემცირება, საკუთრების უფლებით ჩვეულებრივი სარგებლობით უფლების შეზღუდვა, უძრავი ქონების საფასურის შეცვლა საუარესოდ და ა. შ. ასევე

არამატერიალურ უფლებებში ჩარევასაც, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

4.29. მოცემულ შემთხვევაში, წინამდებარე დავის ფარგლებში სასამართლოს განხილვის საგანს არ წარმოადგენს გ--ა ა-----იასთვის, ლ--ა კ-----ასთვის, ლ--ა ა-----იასთვის, ნ--ი გ-----იასთვის და ნ---ან ა-----იასთვის კომპენსაციის ანაზღაურება, რადგან ამ მიმართებით საქმეში არ იყო შეგებებული სარჩე—ი წარმოდგენილი, რაც სამომავლოდ დამოუკიდებე—ი მსჯე—ობის საგანი შეიძლება გახდეს. პალატა აქვე დამატებით განმარტავს, რომ სასარჩე—ო მოთხოვნა, ცალსახად და არაორაზროვნად ეხება მხოლოდ აუცილებე—ი გზის დადგენას და არა რაიმე ოდენობით კომპენსაციის სანაცვლოდ აუცილებე—ი გზის დადგენას. და ვინაიდან სასარჩე—ო მოთხოვნას არ წარმოადგენდა იდენტიფიცირებადი ოდენობით კომპენსაციის სანაცვლოდ აუცილებე—ი გზის დადგენა, წინამდებარე დავაზე გადაწყვეტილება გამოიტანება მხოლოდ აუცილებე—ი გზის დადგენის თაობაზე;

4.30. ყოვე—ივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ საფუძვლ---ია სარჩე—ი აუცილებე—ი გზის დადგენის თაობაზე. სარჩე—ის საფუძვლ---ობას განაპირობებს როგორც აუცილებე—ი გზის წინაპირობების არსებობა ს----- სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლის შესაბამისად, ასევე აღნიშნული შეზღუდვის დაწესების მიზანშეწონილობა აუცილებე—ი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის, თუმცა, მეორე მხრივ, პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ამგვარი შეზღუდვა საჭიროებს მესაკუთრის უფლებათა შეზღუდვაზე დაწესებული თემნის ვალდებულების გონივრულ, სამართლ---კომპენსირებას. ვინაიდან წინამდებარე დავაში არ არსებობს არც სასარჩე—ო მოთხოვნა არც მოსარჩე—ის მხრიდან, თუ რა კომპენსაციის სანაცვლოდ ითხოვდა აუცილებე—ი გზის დადგენას და არც შეგებებული სარჩე—ი კომპენსაციის ოდენობის განსაზღვრის თაობაზე, სასამართლო ს----- სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 248-ე მუხლის შესაბამისად, მსჯე—ობს მხოლოდ აუცილებე—ი გზის დადგენის მართლზომიერების საკითხზე. ამ ფარგლებში იქნა გამოტანილი სწორედ გასაჩივრებული გადაწყვეტილება და სს „ს----- ს----- ე-----ა“-ს მიეცა აუცილებე—ი გზის უფლება გ--ა ა-----იას, ლ-----ე ა-----იას, ლ--ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას და ნ---ან ა-----იას თანასაკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე. არ არსებობს სააპე—აციო საჩივრის დაკმაყოფილების და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძვე—ი;

4.3- განსახილვე— შემთხვევაში მოსარჩე—ემ წარმოადგინა კონკრეტული მტკიცებულებები, რომე—იც უტყუარად დაადასტურებდა, რომ: 1) მოსარჩე—ის ნაკვეთს არ აქვს ჯეროვანი გამოყენებისათვის აუცილებე—ი კავშირი, 2) მოპასუხეთა საკუთრების უფლების შეზღუდვა ერთადერთი და გარდაუვალი აუცილებლობაა, 3) სწორედ მოსარჩე—ეა მოპასუხეების მეზობე—ი მიწის ნაკვეთის მესაკუთრე. საქართვე—ოს სამოქალაქო კოდექსის 180-ე მუხლი მიწის

ნაკვეთზე საკუთრების უფლების შეზღუდვას აწესებს მხოლოდ ნორმაში აღნიშნულ წინაპირობათა არსებობის შემთხვევაში. სამართლის ნორმებით გათვალისწინებული წინაპირობების არსებობა კონკრეტულ დავასთან მიმართებით უტყუარად უნდა იქნეს დადგენილი. განსახილვე— შემთხვევაში სასამართლოს მიერ დადგენილია გარემოებები, რომლებიც იძლევა სარჩე—ის სრულად დაკმაყოფილების საფუძვე—ს;

4.32. ამდენად, სააპე—აციო პალატის შეხედულებით, სსკ-ის 180-ე მუხლის საფუძვე—ზე, მოსარჩე—ეს, როგორც მეზობე— მიწის ნაკვეთებზე უფლებების მფლობე—სა და მესაკუთრეს, უნდა მიეცეს უფლება, განახორციე—ოს პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოები, იმდენად, რამდენადაც ეს აუცილებე—ია პროექტის განსახორციე—ებლად. აღსანიშნავია, რომ ამ აუცილებე—ი გზის დაწესების გარდაუვალობა დასტურდება იმ გარემოებათა ერთობლიობით, რომე—იც ნათლად ჩანს საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით, რომე—თა თანახმად მოპასუხეთა თანასაკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის ალტერნატიული გზის მოწმობა, შესაძლებე—ია გეგმაზე მითითებული მონაკვეთის აღმოსავლეთ ან დასავლეთ მხარეს დამატებითი ანძის მოწყობის შემთხვევაში, მაგრამ აღნიშნული ცვლილება გამოიწვევს მიმდებარე მიწის ნაკვეთების უფრო მეტი ტერიტორიისა და სხვა მესაკუთრეების საცხოვრებე—ი სახლების მოხვედრს 500 კვ. საჰაერო ე—გ----- ი ხაზის სანიტარულ ზონაში, რაც თავისთავად გამოიწვევს სხვა პირების უფლებების შეზღუდვას და არათანაზომიერ ხარჯებს. მოცემული გარემოებებიდან გამომდინარე, მიუხედავად საკუთრების უფლების შეზღუდვის ამგვარი პროპორციისა, პალატას მიაჩნია, რომ საკუთრების უფლების შეზღუდვა გამართლებული და ლეგიტიმურია (იხ. უზენაესი სასამართლოს 08.1-2014წ. №ას-1141-118--2014 გადაწყვეტილება);

4.33. საქართვე—ოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის (თანასწორობის) პრინციპის საფუძვე—ზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონ განსაზღვრავენ თუ რომე—ი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომე—ი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. ამდენად, სამოქალაქო პროცესში სასამართლო შებოჭილია არამარტო მხარეთა სასარჩე—ო მოთხოვნებისა თუ შესაგებლის ფარგლებით, არამედ მხარეთა მითითებებით, თუ რომე—ი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომე—ი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები;

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირვე—ი ნაწილის მიხედვით,

თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებე—ს. ამავე კოდექსის 105-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომე—იც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათს ყოვე—მხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნე—ობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ;

4.34. კონკრეტულ შემთხვევაში, აუცილებე—ი გზის დადგენის გარდაუვალობის დამტკიცების ტვირთი მოსარჩე—ის მხარეზე იყო, რომე—მაც სათანადო, სამართლებრივად ვარგისი მტკიცებულებებით უზრუნვე—ყო საკუთარი მოთხოვნის საფუძვლ—ობის დამტკიცება. აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ მოპასუხეებმა/აპე—ანტებმა ვერ შეძლეს მათ მიერ მითითებული გარემოებების სათანადო მტკიცებულებებით დადასტურება, რაც გამორიცხავს მათ პოზიციების გაზიარების შესაძლებლობას. ასევე დაუსაბუთებე—ია აპე—ანტების მიერ მითითებული ის გარემოება, რომ საკუთრების უფლების ამგვარი შეზღუდვის შედეგად მათ ჯანმრთე—ობას შეექმნება საფრთხე, რადგან №----- ექპერტიზის დასკვნის თანახმად, სანიტარული დაცვითი ზონის ფარგლებში აკრძალულია საცხოვრებე—ი და საზოგადოებრივი შენობების განთავსება. მოცემულ შემთხვევაში კი აღნიშნული მიწის ნაკვეთი წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს, ხოლო განსახილვე— შემთხვევაში კი დადგენილია, რომ „ე-----ი ხაზის დაცვის ზონაში მოხვედრილ მიწის ნაკვეთზე დასაშვებია სასოფლო-სამეურნეო და სხვა სამუშაოების წარმოება კანონით გათვალისწინებული შეზღუდვების გათვალისწინებით, რაც უნდა კომპენსირდეს (რაზედაც უკვე გვქონდა საუბარი). ყოვე—ივე აღნიშნული კი დაუსაბუთებე—ს ხდის სააპე—აციო საჩივარში მითითებულ გარემოებებს;

4.35. პალატა ასევე არ იზიარებს აპე—ანტის შედავებას სასამართლოს მხრიდან საპროცესო პრინციპების დარღვევის თაობაზე და განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 178-ე მუხლის პირვე—ი ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, კანონის იმპერატიულ მოთხოვნას წარმოადგენს მოსარჩე—ის მხრიდან სარჩე—ში საკუთარი მოთხოვნის მითითება, ამავე კოდექსის 83-ე მუხლი კი, ადგენს მხარეთა საროცესო უფლებების ჩამონათვალს და ნორმის მე-4 ნაწილის თანახმად, სარჩე—ის შეცვლად არ ჩაითვლება მოსარჩე—ის მიერ სარჩე—ში მითითებული გარემოებების დაზუსტება, დაკონკრეტება და დამატება, აგრეთვე, სასარჩე—ო მოთხოვნების ოდენობის შემცირება, ან ერთი ნივთის ნაცვლად, მეორე ნივთის მიკუთვნება მისთვის, ანდა ამ ნივთის ღირებულების ანაზღაურება. დასახე—ებული ნორმების ანალიზის საფუძველ—ზე, პალატა აღნიშნავს, რომ მოსარჩე—ემ სარჩე—ში უდავოდ ასახა საკუთარი მოთხოვნა, რომე—იც მოპასუხეების მიერ საკუთრებად აღრიცხულ მიწის

ნაკვეთით სარგებლობას შეეხება, შესაბამისად, პალატა მიუთითებს, რომ სასამართლოს მხრიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მოთხოვნათა დარღვევას ადგილი არ ჰქონია.

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

5.1. ზემოაღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, პალატას მიაჩნია, რომ გ--ა ა-----იას, ლ---ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას, ნ---ან ა-----იას სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად უნდა დარჩეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 02 მარტის გადაწყვეტილება;

6. საპროცესო ხარჯები

6.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი დაკმაყოფილებულია ნაწილობრივ, მაშინ მოსარჩელეს ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რაც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს - სარჩელის მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა;

6.2. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, შესაბამისად, აპელანტების მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი უნდა დარჩეს ბიუჯეტში;

სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ--ა ა-----იას, ლ-----ე ა-----იას, ლ---ა კ-----ას, ლ--ა ა-----იას, ნ--ი გ-----იას და ნ---ან ა-----იას სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. უცვლელად დარჩეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 02 მარტის გადაწყვეტილება;

3. აპელანტების მიერ სახელმწიფო ბაჟი გადახდილია;

4. განჩინება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში საკასაციო წესით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებული წესების დაცვით, მხარეთათვის დასაბუთებული განჩინების ჩაბარებიდან 21 (ოცდაერთი) დღის ვადაში, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო

საქმეთა პალატის მეშვეობით;

5. განჩინების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება განჩინების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია განჩინების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში და ჩაიბაროს განჩინების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება განჩინების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

თავმჯდომარე:

ლაურა მიქავა

მოსამართლეები:

ირმა პერანიძე

თამარ სვანიძე